

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ(องค์การมหาชน)
ร่วมกับ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

-

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

N/A

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

-

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาปศุสัตว์

อาชีพผู้เลี้ยงโคนม ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
C50101	กำกับดูแลการให้อาหารและน้ำโคนม
C50102	วางแผนการดูแลโคนมในแต่ละสถานะ
C50103	วางแผนการดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
C50104	ควบคุมกระบวนการรีดนมโคให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติของการรีดนมโค

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์ อาชีพผู้เลี้ยงโคนม ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

เป็นบุคคลที่มีทักษะในการวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำนมภายในฟาร์ม

สามารถควบคุมและถ่ายทอดสอนงานให้พนักงานภายใต้การดูแลของตนเองได้ มีทักษะด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำนักงานและโปรแกรมสำเร็จรูปด้านโคนมอื่น ๆ ได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้ารับการประเมินต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. วุฒิมัธยมศึกษาชั้นต้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สัตวศาสตร์ และสัตวบาล* และมีประสบการณ์การทำงานในฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สัตวศาสตร์ และสัตวบาล ไม่น้อยกว่า 2 ปี อย่างต่อเนื่อง**
2. วุฒิมัธยมศึกษาชั้นต้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สัตวศาสตร์ และสัตวบาล และมีประสบการณ์การทำงานในฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สัตวศาสตร์ และสัตวบาล ไม่น้อยกว่า 3 ปี อย่างต่อเนื่อง**
3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม อย่างน้อย 5 ปี***

4. ผ่านการประเมินสมรรถนะบุคคลสาขาวิชาชีพการเกษตรกรรม สาขาปศุสัตว์ อาชีพผู้เลี้ยงโคนม ระดับ 4
- หมายเหตุ: - *ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.) ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สัตวศาสตร์ และสัตวบาล หมายถึง สาขาวิชาดังต่อไปนี้ เกษตรศาสตร์ สัตวศาสตร์ สัตวบาล เทคโนโลยีการผลิตสัตว์
- **ประสบการณ์ทำงานต่อเนื่องหมายถึงการทำงานเป็นระยะเวลาดำเนินการ (ยกเว้นกรณีการ เปลี่ยนงาน ต้องไม่ขาดช่วงเกิน 6 เดือน)
 - ***ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม ต้องมีหลักฐานแสดง เช่น หนังสือรับรองที่ระบุขอบเขตหน้าที่ในการเลี้ยงโคนมจากเจ้าของกิจการ

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

-

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเลี้ยงโคนมหรือเกี่ยวข้องกับการผลิตโคนม

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิจานวิชาชีพนี้)

- C50101 กำกับดูแลการให้อาหารและน้ำโคนม
- C50102 วางแผนการดูแลโคนมในแต่ละสถานะ
- C50103 วางแผนการดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
- C50104 ควบคุมกระบวนการรีดนมโคให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติของการรีดนมโค

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของบุคลากรด้านเกษตรและปศุสัตว์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ	C	ผลิตโคนมให้มีประสิทธิภาพ	C501	ควบคุมการผลิตโคนมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
C501	ควบคุมการผลิตโคนมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	C50101	กำกับดูแลการให้อาหารและน้ำโคนม	C5010101	วางแผนกำหนดปริมาณให้อาหารและน้ำสำหรับโคนมให้เพียงพอ
				C5010102	วางแผนคุณภาพอาหารและน้ำของโคนม
		C50102	วางแผนการดูแลโคนมในแต่ละสถานะ	C5010201	กำหนดโปรแกรมการจัดการโคนม
				C5010202	กำหนดกลุ่มโคนมเข้าขยายพันธุ์
		C50103	วางแผนการดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม	C5010301	วางแผนโปรแกรมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
				C5010302	กำกับดูแลสุขภาพโคนมในฟาร์มโคนม
		C50104	ควบคุมกระบวนการรีดนมโคให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติของการรีดนมโค	C5010401	วางแผนการรีดนมโคให้เป็นไปตามมาตรฐาน
				C5010402	ตรวจสอบกระบวนการทำความสะอาดและวางแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์รีดนม
				C5010403	วางแผนการให้น้ำนมและโคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบ

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ C50101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ กำกับดูแลการให้อาหารและน้ำโคนม
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 6121 เกษตรกรเลี้ยงพ่พันธุ์-แม่พันธุ์สุกร โค กระบือ ม้า แพะ แกะ
- 6121 เกษตรกรเลี้ยงวัว
- 6121 คนงานฝีมือในการเลี้ยงปศุสัตว์
- 6121 คนเลี้ยงวัว/ควาย
- 6121 เกษตรกรผลิตนมโคดิบ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ใช้ทักษะและความรู้ในการกำกับดูแลการให้อาหารและน้ำโคนม สามารถวางแผนกำหนดปริมาณการให้อาหารและน้ำสำหรับโคนมให้เพียงพอต่อความต้องการของโคนมแต่ละสถานะ วางแผนคุณภาพอาหารและน้ำที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคนม กำหนดวิธีการตรวจสอบคุณภาพอาหารน้ำและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ปศุสัตว์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พระราชบัญญัติ วิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565
- มาตรฐานฟาร์มโคนม กรมปศุสัตว์
- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรค และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010101 วางแผนกำหนดปริมาณให้อาหารและน้ำสำหรับโคนมให้เพียงพอ	อธิบายพฤติกรรมกรกินน้ำ อาหาร และการเคลื่อนไหวของโคนม ระบุความต้องการน้ำในโคนมแต่ละสถานะ กำหนดปริมาณและสารอาหารที่โคนมต้องการในแต่ละระยะ กำหนดวิธีการให้อาหารโคนมในแต่ละระยะและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010102 วางแผนคุณภาพอาหารและน้ำของโคนม	กำหนดคุณภาพอาหารและน้ำที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคนม กำหนดวิธีการตรวจสอบอาหารโคนมและถ่ายทอดให้พนักงาน นำไปปฏิบัติ กำหนดวิธีการตรวจสอบคุณภาพน้ำและถ่ายทอดให้พนักงาน นำไปปฏิบัติ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- พื้นฐานความรู้ทางด้านสัตวบาล ชีววิทยา กายวิภาค พันธุกรรม การจัดการเลี้ยงโคนม ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มโคนมตามข้อกำหนดความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับโดยกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการฟาร์มโคนม
- ทักษะความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการคน การตัดสินใจ วิเคราะห์แก้ไขปัญหา วางแผนงานกลยุทธ์ รู้กลไกการตลาด บริหารต้นทุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- ระบบการดำเนินงานตามความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ความรู้การบัญชีเบื้องต้น
- การสรรหา คัดสรรและพัฒนาบุคลากรตามโครงการที่วางแผนไว้
- ทักษะการเจรจาต่อรอง
- ความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
- ทักษะกำหนดปริมาณและสารอาหารที่โคนมต้องการในแต่ละระยะ
 - ทักษะการตรวจสอบคุณภาพน้ำ
 - ทักษะการถ่ายทอดความรู้
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
- ความรู้เกี่ยวกับสารอาหารและปริมาณอาหารที่โคนมต้องการในแต่ละระยะ
 - ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพอาหารและน้ำที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคนม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- สามารถระบุความต้องการน้ำในโคนมแต่ละสถานะ
- สามารถกำหนดปริมาณและสารอาหารที่โคนมต้องการ
- กำหนดวิธีการให้อาหารโคนมในแต่ละระยะ
- แฟ้มสะสมผลงาน
- ผลคะแนนการสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการกินน้ำ อาหาร และการเคี้ยวเอื้องของโคนม
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบคุณภาพน้ำและอาหารสำหรับโคนม
- ผลคะแนนทดสอบความรู้และการสัมภาษณ์

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน หลักฐานความรู้ ที่ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

(ง) วิธีการประเมิน

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

หากผู้เข้ารับการประเมินปฏิบัติตามเกณฑ์บางข้อไม่สมบูรณ์ ให้ผู้ทดสอบใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาผลการประเมิน และผู้ทดสอบต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการปฏิบัติงานในเกณฑ์ที่ไม่สมบูรณ์นั้น โดยชี้แจงรายละเอียดในหัวข้อนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- การเคี้ยวเอื้องของโค หมายถึง การขยอกอาหารออกมาเพื่อเคี้ยวใหม่ เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์เคี้ยวเอื้อง
- สถานะของโคนม หมายถึง ประเภทของโคนม ระยะการให้ผลผลิต และสภาพร่างกาย (Body Condition Score: BCS)

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ C50102
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ วางแผนการดูแลโคนมในแต่ละสถานะ
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 6121 เกษตรกรเลี้ยงพ่พันธุ์แม่พันธุ์สุกร โค กระบือ ม้า แพะ แกะ
- 6121 เกษตรกรเลี้ยงวัว
- 6121 คนงานฝีมือในการเลี้ยงปศุสัตว์
- 6121 คนเลี้ยงวัว/ควาย
- 6121 เกษตรกรผลิตนมโคดิบ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ใช้ทักษะและความรู้ในการวางแผนการดูแลโคนมในแต่ละสถานะ การกำหนดโปรแกรมจัดการโคนมในแต่ละช่วงอายุ การบันทึกใบประวัติและการจัดเก็บข้อมูลของโค การคัดเลือกโคเข้าขยายพันธุ์สัตว์ หลักการเลือกน้ำเชื้อและขั้นตอนการขยายพันธุ์สัตว์ การดูแลโคหลังผสม และสามารถถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ปศุสัตว์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พระราชบัญญัติ วิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565
- มาตรฐานฟาร์มโคนม กรมปศุสัตว์
- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรค และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010201 กำหนดโปรแกรมการจัดการโคนม	กำหนดโปรแกรมจัดการตัวโคนมในแต่ละช่วงอายุ กำหนดกลุ่มโคนมในแต่ละระยะ กำหนดวิธีการบันทึกใบประวัติและการจัดเก็บข้อมูลของโคและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010202 กำหนดกลุ่มโคนมเข้าขายพันธุ์	กำหนดวิธีการคัดเลือกโคนมเข้าขายพันธุ์และถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ กำหนดหลักการเลือกน้ำเชื้อและขั้นตอนการขายพันธุ์โคนมและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ กำหนดวิธีการดูแลโคนมหลังผสมพันธุ์ (กลับสัด ตรวจท้อง) และถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ ตรวจสอบปัญหาและวิธีการแก้ไขในโคนมที่ผสมไม่ดี	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- พื้นฐานความรู้ทางด้านสัตวบาล ชีววิทยา กายวิภาค พันธุกรรม การจัดการเลี้ยงโคนม ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มโคนมตามข้อกำหนดความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับโดยกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการฟาร์มโคนม
- ทักษะความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการคน การตัดสินใจ วิเคราะห์แก้ไขปัญหา วางแผนงานกลยุทธ์ รู้กลไกการตลาด บริหารต้นทุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- ระบบการดำเนินงานตามความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ความรู้การบัญชีเบื้องต้น
- การสรรหา คัดสรรและพัฒนาบุคลากรตามโครงการที่วางแผนไว้
- ทักษะการเจรจาต่อรอง
- ความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
 - ทักษะการเลือกน้ำเชื้อและขั้นตอนการขายพันธุ์สัตว์
 - ทักษะการกำหนดกลุ่มโคนมในแต่ละระยะ
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
 - ความรู้เกี่ยวกับการขายพันธุ์สัตว์
 - ความรู้เกี่ยวกับหลักการเลือกน้ำเชื้อ
 - ความรู้เกี่ยวกับการจัดการตัวสัตว์ในแต่ละช่วงอายุ
 - ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกใบประวัติและการจัดเก็บข้อมูลของโค

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- สามารถกำหนดกลุ่มโคนมในแต่ละระยะ
- สามารถกำหนดวิธีการบันทึกประวัติและการจัดเก็บข้อมูลของโค
- สามารถกำหนดวิธีการดูแลโคนมหลังผสมพันธุ์
- แฟ้มสะสมผลงาน
- ผลคะแนนการสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ความรู้เกี่ยวกับการจัดการตัวโคนมในแต่ละช่วงอายุ
- ความรู้เรื่องวิธีการคัดเลือกโคนมเข้าขยายพันธุ์
- ความรู้เรื่องหลักการเลือกน้ำเชื้อและขั้นตอนการขยายพันธุ์โคนม
- ความรู้เรื่องวิธีการดูแลโคนมหลังผสมพันธุ์
- ผลคะแนนทดสอบความรู้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจสอบประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงานหลักฐานความรู้ ที่ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

(ง) วิธีการประเมิน

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

หากผู้เข้ารับการประเมินปฏิบัติตามเกณฑ์บางข้อไม่สมบูรณ์ ให้ผู้ทดสอบใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาผลการประเมิน และผู้ทดสอบต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ในเกณฑ์ที่ไม่สมบูรณ์นั้น โดยชี้แจงรายละเอียดในหัวข้อนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- คะแนนวัดความสมบูรณ์ร่างกายของโคนม (Body Condition Score: BCS) หมายถึง ตัววัดความสมบูรณ์ของร่างกายโคนม ซึ่งความสมบูรณ์จะให้ป็นระดับคะแนน (0-5) คะแนนต่ำมาก หมายถึง โคผอมมาก คะแนนสูงมาก หมายถึง โคอ้วนมาก โคนมที่ดีควรมีความสมบูรณ์ร่างกายที่ไม่อ้วนหรือผอมเกินไป ระดับคะแนนควรอยู่ที่ 2.5-4.0
- กลุ่มโคนมในแต่ละระยะ หมายถึง กลุ่มโคนมที่อยู่ในอายุและระยะการให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน เช่น ลูกโค โครุ่น โคสาว โคท้อง โครีดนม โคทรายหรือโคที่หยุดรีดนม
- การดูแลโคนมหลังผสมพันธุ์ หมายถึง การจัดการดูแลเมื่อโคได้รับการผสมพันธุ์ไปแล้ว เช่น การตรวจการกลับสัด การตรวจการตั้งท้อง การผสมกรณีที่โคไม่ท้อง การดูแลโคท้อง เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

C50103
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

วางแผนการดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
3. ทบทวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 6121 เกษตรกรเลี้ยงพ่พันธุ์แม่พันธุ์สุกร โค กระบือ ม้า แพะ แกะ
- 6121 เกษตรกรเลี้ยงวัว
- 6121 คนงานฝีมือในการเลี้ยงปศุสัตว์
- 6121 คนเลี้ยงวัว/ควาย
- 6121 เกษตรกรผลิตนมโคดิบ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ใช้ทักษะและความรู้ในการวางแผนการดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม วางแผนโปรแกรมการท้าวคั่นป้องกันโรคในฟาร์มโคนม กำหนดโปรแกรมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม ควบคุมดูแลสุขภาพโคนมในฟาร์มโคนม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ปศุสัตว์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พระราชบัญญัติ วิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565
- มาตรฐานฟาร์มโคนม กรมปศุสัตว์
- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรค และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010301 วางแผนโปรแกรมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม	อธิบายหลักการควบคุมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม เขียนขั้นตอนการควบคุมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม วางแผนโปรแกรมการท้าวคั่นป้องกันโรคในฟาร์มโคนม วางแผนโปรแกรมการถ่ายพยาธิในฟาร์มโคนม วางแผนโปรแกรมการให้วิตามินและแร่ธาตุในโคนมแต่ละสถานะ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010302 กำกับดูแลสุขภาพโคนมในฟาร์มโคนม	กำหนดและวางแผนวิธีควบคุมและป้องกันโรคในโคนม ระบุลักษณะโรคและการติดต่อของโรคติดต่อสำคัญในโคนม วางแผนการใช้สารฆ่าเชื้อที่ใช้ในฟาร์มโคนม คำนวณปริมาณสารฆ่าเชื้อตามความเข้มข้นต่อปริมาตรที่กำหนด กำหนดลักษณะโรงเรือนที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคนม กำหนดวิธีการแยกชนิดของของเสีย รวมถึงการจัดการของเสียแต่ละประเภทภายในฟาร์ม	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- พื้นฐานความรู้ทางด้านสัตวบาล ชีววิทยา กายวิภาค พันธุกรรม การจัดการเลี้ยงโคนม ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มโคนมตามข้อกำหนด
- ความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับโดยกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการฟาร์มโคนม
- ทักษะความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการคน การตัดสินใจ วิเคราะห์แก้ไขปัญหา วางแผนงานกลยุทธ์ รู้กลไกการตลาด บริหารต้นทุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- ระบบการดำเนินงานตามความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ความรู้การบัญชีเบื้องต้น
- การสรรหา คัดสรรและพัฒนาบุคลากรตามโครงการที่วางแผนไว้
- ทักษะการเจรจาต่อรอง
- ความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
 - ทักษะในการเขียนขั้นตอนการควบคุมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
 - ทักษะในการวางแผนโปรแกรมการทำวัคซีนป้องกันโรค
 - ทักษะในการวางแผนโปรแกรมการถ่ายพยาธิ
 - ทักษะในการวางแผนโปรแกรมการให้วิตามินและแร่ธาตุ
 - ทักษะในการควบคุมดูแลสุขภาพภายในฟาร์ม
 - ทักษะในการถ่ายทอดความรู้
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
 - ความรู้เกี่ยวกับหลักการการควบคุมดูแลสุขภาพโคนม
 - ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพโคนมในฟาร์มโคนม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- สามารถเขียนขั้นตอนการควบคุมดูแลสุขภาพโคนมภายในฟาร์ม
- สามารถวางแผนโปรแกรมการให้วัคซีนป้องกันโรค การถ่ายพยาธิ การให้วิตามินและแร่ธาตุให้กับโคนม
- สามารถกำหนดวิธีการแยกชนิดของเสีย
- แฟ้มสะสมผลงาน
- ผลคะแนนการสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ความรู้เรื่องการควบคุมดูแลสุขภาพโคนม
- การป้องกันโรคในโคนม
- ความรู้เรื่องการใช้สารฆ่าเชื้อในฟาร์มโคนม
- การกำจัดของเสีย
- ผลคะแนนทดสอบความรู้และการสัมภาษณ์

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่ที่สอบตรวจประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงานหลักฐานความรู้ ที่ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

(ง) วิธีการประเมิน

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

หากผู้เข้ารับการประเมินปฏิบัติตามเกณฑ์บางข้อไม่สมบูรณ์ ให้ผู้ทดสอบใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาผลการประเมิน และผู้ทดสอบต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ในเกณฑ์ที่ไม่สมบูรณ์นั้น โดยชี้แจงรายละเอียดในหัวข้อนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- การสุขภาพโคนมในฟาร์มโคนม หมายถึง การจัดการที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม รอบ ๆ ตัวสัตว์ให้เหมาะสมกับความต้องการของโคนม พันธุ์ เพศ และอายุ เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างสุขสบาย มีการเจริญเติบโตเป็นปกติ ให้ผลผลิตสูง และไม่เกิดโรค เช่น 1) การจัดการด้านโรงเรือน 2) การจัดการด้านอาหารและน้ำสำหรับโคนม 3) การกำจัดของเสียในฟาร์ม 4) ระบบจัดเก็บประวัติและการบันทึกข้อมูลสัตว์ 5) ระบบการป้องกันโรค
- โรคติดต่อสำคัญในโคนม หมายถึง โรคที่เมื่อเกิดในฝูงแล้วจะทำให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพสัตว์ ชีวิตสัตว์และผลผลิตภายในฟาร์มได้ อาจเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียหรือไวรัส ซึ่งโรคที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อฝูงโค ได้แก่ 1) โรคแอนแทรกซ์ (anthrax) 2) โรคปากและเท้าเปื่อย (foot and mouth disease) 3) โรค布鲁เซลเลซิส (brucellosis) หรือโรคแท้งติดต่อ 4) โรควัณโรค (Tuberculosis) 5) โรคเฮโมราจิกเซพติซีเมีย (haemorrhagic septicemia) หรือโรคคอบวม 6) โรคเต้านมอักเสบ (mastitis) 7) โรคมกคล่อเทียม (melioidosis) 8) โรคเซอร์รา (surra) 9) โรครินเดอร์เปสต์ (rinderpest) 10) โรคเลปโตสไปโรซิส (leptospirosis) 11) โรคพยาธิภายนอก (ectoparasite) เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

C50104
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

ควบคุมกระบวนการรีดนมโคให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติของการรีดนมโค
3. ทบทวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 6121 เกษตรกรเลี้ยงพ่พันธุ์แม่พันธุ์สุกร โค กระบือ ม้า แพะ แกะ
- 6121 เกษตรกรเลี้ยงวัว
- 6121 คนงานฝีมือในการเลี้ยงปศุสัตว์
- 6121 คนเลี้ยงวัว/ควาย
- 6121 เกษตรกรผลิตนมโคดิบ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ใช้ทักษะและความรู้ในการควบคุมกระบวนการรีดนมโคให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติของการรีดนมโค ตรวจสอบกระบวนการทำความสะอาดและการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์รีดนม กำหนดวิธีการจัดการน้ำนมและโคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ปศุสัตว์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พระราชบัญญัติ วิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565
- มาตรฐานฟาร์มโคนม กรมปศุสัตว์
- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรค และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010401 วางแผนการรีดนมโคให้เป็นไปตามมาตรฐาน	อธิบายหลักการการรีดนมโคตามมาตรฐาน กำหนดจุดควบคุมวิกฤต (Critical Control Point) ในกระบวนการรีดนมโค กำหนดวิธีการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อในน้ำนม	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C5010402 ตรวจสอบกระบวนการทำความสะอาดและวางแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์รีดนม	กำหนดขั้นตอนและวิธีการล้างทำความสะอาดอุปกรณ์รีดนม กำหนดจุดควบคุมวิกฤต (Critical Control Point) ในกระบวนการทำความสะอาดอุปกรณ์รีดนม แก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการทำความสะอาดอุปกรณ์รีดนม กำหนดวิธีการบำรุงรักษา วงรอบการทำความสะอาดและอายุการใช้งานของอุปกรณ์รีดนมและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C5010403 วางแผนการจัดการน้ำนมและโคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบ	กำหนดวิธีการจัดการน้ำนมจากโคที่เป็นเต้านมอักเสบและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อโคนมที่เป็นโรคเต้านมอักเสบและถ่ายทอดให้พนักงานนำไปปฏิบัติ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- พื้นฐานความรู้ทางด้านสัตวบาล ชีววิทยา กายวิภาค พันธุกรรม การจัดการเลี้ยงโคนม ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มโคนมตามข้อกำหนดความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับโดยกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการฟาร์มโคนม
- ทักษะความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการคน การตัดสินใจ วิเคราะห์แก้ไขปัญหา วางแผนงานกลยุทธ์ รู้กลไกการตลาด บริหารต้นทุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- ระบบการดำเนินงานตามความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ความรู้การบัญชีเบื้องต้น
- การสรรหา คัดสรรและพัฒนาบุคลากรตามโครงการที่วางแผนไว้
- ทักษะการเจรจาต่อรอง
- ความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
 - ทักษะการรีดนมโคตามมาตรฐาน
 - ทักษะบำรุงรักษาอุปกรณ์รีดนม
 - ทักษะการใช้งานอุปกรณ์รีดนม
 - ทักษะการถ่ายทอดความรู้
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
 - ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการรีดนมโค
 - ความรู้เกี่ยวกับการทำงานของอุปกรณ์รีดนม
 - ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและการป้องกันโรคเต้านมอักเสบ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- สามารถกำหนดจุดควบคุมวิกฤต (Critical Control Point) ในกระบวนการรีดนมโค กระบวนการทำความสะอาดอุปกรณ์

- สามารถกำหนดวิธีการจัดการน้ำนมจากโคที่เป็นเต้านมอักเสบ

- เพิ่มสะสมผลงาน

- ผลคะแนนการสัมภาษณ์

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ความรู้เรื่องหลักการการรีดนมโคตามมาตรฐาน

- ความรู้เรื่องจุดควบคุมวิกฤต (Critical Control Point) ในกระบวนการรีดนมโค

- ความรู้เรื่องโรคที่เกี่ยวกับเต้านมในโค

- ผลคะแนนทดสอบความรู้และการสัมภาษณ์

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงานหลักฐานความรู้ ที่ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

(ง) วิธีการประเมิน

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

เพิ่มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

หากผู้เข้ารับการประเมินปฏิบัติตามเกณฑ์บางข้อไม่สมบูรณ์ ให้ผู้ทดสอบใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาผลการประเมิน และผู้ทดสอบต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ในเกณฑ์ที่ไม่สมบูรณ์นั้น โดยชี้แจงรายละเอียดในหัวข้อนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- จุดควบคุมวิกฤต (Critical Control Point) หมายถึง

กระบวนการหรือเหตุการณ์ที่ต้องระมัดระวังในการปฏิบัติงานเพื่อทำให้สามารถควบคุมเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น จุดเสี่ยงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดโรคเต้านมอักเสบในแม่โค เป็นต้น

- โรคเต้านมอักเสบ หมายถึง การอักเสบของส่วนต่าง ๆ ของเต้านม เช่น กระเปาะสร้างนม ท่อน้ำนม ท่อรวมน้ำนมหรือโพรงหัวนม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะของเต้านม น้ำนมและส่วนประกอบของน้ำนม มีผลให้คุณภาพน้ำนมด้อยลงไป สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย แต่อาจพบที่เกิดจากเชื้อราหรือยีสได้ โคสามารถติดเชื้อแบคทีเรียได้จาก 2 กรณี คือ 1) จากแม่โคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบ 2) จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

อาการของโรคเต้านมอักเสบมี 2 ลักษณะสำคัญคือ

เต้านมอักเสบแบบแสดงอาการ จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของเต้านมและน้ำนมจะเกิดความผิดปกติมากขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อ ปริมาณเชื้อ และตัวแม่โค เต้านมอาจมีลักษณะบวม แข็ง เท่านั้น

หรือในโคที่เป็นรุนแรงมากอาจถึงกับเต้านมแตกก็มีส่วนลักษณะน้ำนมอาจพบตั้งแต่มีน้ำนมเป็นสีเหลืองเข้มจนถึงเป็นน้ำใสมีหนองปนเลือด

เต้านมอักเสบแบบไม่แสดงอาการ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของเต้านมและน้ำนมให้เห็น การอักเสบแบบนี้พบได้มากกว่าเต้านมอักเสบแบบแสดงอาการ 8 – 10 เท่า และมีสาเหตุสำคัญที่ทำให้คุณภาพน้ำนมเสื่อม เนื่องจากปริมาณเชื้อแบคทีเรียและเม็ดเลือดขาวในน้ำนมสูง สามารถตรวจได้โดยใช้หย้า CMT หาปริมาณเม็ดเลือดขาวในน้ำนม

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

สอบข้อเขียน

สอบสัมภาษณ์

แฟ้มสะสมผลงาน